

KONFEDERACYA

GENERALNA WOLNA

WIELKIEGO X^{wa} L^{go}.

Nieodstępnie nigdy w postanowieniach Naszych, zachowując maxymy sprawiedliwości, i zabezpieczenia każdemu własności, rozumiemy, że w tym naybardziej dowodziemy cnoty Obywatelskiej, którą zawieść, niechęć, i zemsta, powinna uważać, jako poczwary zrywające węzeł Towarzystwa Ludzkiego, a szczerulniew, węzeł jedności Rządu Republikant-
skiego, gruntujący się jedynie, na uleganiu i dogadzaniu wzajemnym. — Dalekim też jest od Nas Duch nowości, ten jest sam sprawcą, nie powa-
żania Praw Krajowych; a oduczania Obywatelów od ukochania ich, przez samą przywykłość, i poznanie Dobra. Z tych właśnie uwag, dłu-
gą rozważą zastanawialiśmy się nad tym, co czynić należało względem
Sądów Ziemskich, w Kraju Naszym? czyli powrócić ich do tej Formy,
w jakiej były przed Seymem ostatnim Rewolucyjnym? czyli nowe w
tym uczynić rozrządzenie, dla zabezpieczenia jak nayrychley sprawie-
dliwości Krajowej. W Pierwszej uwadze stanęły nam wielorakie tru-
dności, gdyśmy rozważali tylu Obywatelów, dobrą wiarą, i znacznym
kosztem na Urzędy wybranych; zniesienie ich wyboru, chociaż pod
przemocą utworzonego, byłoby ubliżeniem woli niejako Narodowej;
gdy oraz w rozdzielonych Powiatach, przez rozdział Aktów Sądowych,
jakoteż w złączonych Aktach Grodzkich z Ziemskimi, uważaliśmy za-
chodzące naynieprzyjemniejszy skutki mieszające spokojność Publiczną,
i usuwające sprawiedliwość żadaną. W drugiej uwadze, czyniona tych-
że Magistratur Sądowych poprawa, albo nowe ich opisanie, zdawałoby
się zacierać znojęność w Obywatelstwie tej Formy, i wszystkich przy-
prowadzać, do nowego poymowania rzeczy, na nowe w Elekcyach na-
rażając kosztą, i Emulacye. Te właśnie, rozważne i cnotliwe porusze-
nia, utłumiają w Nas to wszystko, cobyśmy mogli wyrzec, względem
przeszłej Elekcyi, i względem niektórych Osób wybranych; A przez
względ Dobra ogólnego, skłaniają Nas, do Deklaracyi niniejszej, przez
którą Sądy wszelkie Ziemskie, pod Imieniem Ziemianckim nazwane, i wszel-
kie Elekcyjne Urzędy w Roku zeszłym 1792. wybrane, za Sądy i U-
rzędy legalne przyznajemy, i do Exekucyi w tym samym opisanu pod
niżej wyrażonemi warunkami chcemy mieć przywiedzione.

1mo: W każdym Powiecie i Woiewództwie sami Sędziowie Ziem-
scy, i Urzędnicy wybrani, na dzień 25. Aprila zjadą się do Miast prze-
znaczonych, i na tę Rotę: „Ja NN. Przyśięgam Panu Bogu, w Tróy-
„cy S. Jedynemu, jako w nierozdzielnej jedności Narodu, z Konfede-
„racyą Generalną W. X. Litt: zostawać będę, i wszelkie od tej Zwierz-
„chności zalecenia, z posłuszeństwa Prawu dopełniać będę, tak mnie
„Panie Boże dopomóż „ wykonają przyśięgę. Jeśliby który był
zapisany w Księgi Mieyskie, Reces swój do Akt, w Formie przepi-
saney, podać będzie obowiązany; A ktobykolwiek takowey przyśięgi
nie wykonał, albo Recesu nie złożył, będzie rozumiany za składającego
swój Urząd. Przeto wszystkie Ziemstwa, Rapport natychmiast do Kon-
federacyi Generalney przysłać o tym będą obowiązane, co też Konfede-
racye Mieyscowe dostrzegać mają.

2do: Sędziowie i Pisarze Ziemscy dawnego wyboru, uprzywilejo-
wani od Najjaśniejszego Króla do życia swego, albo do postąpienia,
przy

)1C

3653.2

przy teyże samey własności Urzędow swoich, do ustąpienia dobrowolnego, lub postąpienia na wyższy stopień niezaprzeczenie zostaną, i zostawać będą; a to przez nayłusznieywszy względ Prawa własności, które w niczym nigdy naruszane być nie może, przecież do przyięgi, i Receptu równie z innemi obowiązani zostaną, jeżeliby oney podług Aktu Konfederacyi jeszcze nie wykonali, Sędziowie zaś nowo wybrani, czynność swoją nie zaprzecznie odbywać będą, do póki o ich trwałości w Urzędowaniu nie nastąpi urządzenie. Tam zaś, gdzie Pisarze Ziemscy Uprzywileiowani, miejsca swoje i obowiązki zajmą, Pisarze Aktowi do liczby Sędziow Ziemskich przyłączeni zostaną, a Dekretowi miejsce i tytuł Regentow zastępować będą.

3to: Te wszystkie Elekcye, o które w Trybunale procedera już są rozpoczęte, dotąd nierozstrzygnięte, lub nieugodzone, lub Przywilejem od J. K. Mci wydanym nie upoważnione, jako w swej legalności niepewne, zawieszają się, i za niebyłe deklarujemy, do następnych Seymików nowy wybór odkładając; a w takowych Miejscach sami uprzywileiowani z dawnieyszych Elekcyi Urzędnicy, Funkcye swoje sprawować tylko będą mogli, wszakże, te wszystkie Elekcye, któreby rozpoczętym w Trybunale procederem dotąd zaprzeczone nie były; chociażby i Przywilejem od J. K. Mci wydanym, upoważnione nie zostawały, za ważne y legalne uznaiemy.

4to: Sentencyonarz dla rozpisow niezgodzoney Sentencyi wiernie dochowywany być ma, a to dla odpowiedzialności, nietylko ex abusu, lecz etiam ex Judicato, przeciwko wyraźnemu Prawu wedle Statutu W. X. Lit: Nakoniec cokolwiek zdawać się będzie, ku potrzebie, i pożytkowi istotnemu Kraju, uczynić względem rozdziału Powiatow, i przepisania nowych układow dla Sądow, ninieysze Nasze postanowienie, niebędzie na przeszkodzie, chcąc jedynie powrócić Kraiowi sprawiedliwość, i spokojność żadaną. Reasumpcyą tychże Sądow Ziemianńskich w całym Xięstwie Litew: 26. Aprila, w Roku bieżącym determinuiemy, a ta, żeby nie przerwanie przez trzy Miesiące, i przez Osoby nie zajęte w Kommissyach Likwidacyinych, według opisu o tychże Sądach, sprawowana była, pod odpowiedzialnością osobistą zalecamy. Sprawy wszystkie, któreby przez Apellacyą wywołane zostały, do Sądow Konfederacyi Generalney, sposobem w Prawach przepisany, jako zastępujących Trybunał Naywyższy, do otworzenia teyże Juryzdykcyi Trybunałskiey, że należą, deklarujemy. Takowe Nasze Urządzenie, przez Uniwersały rozesłać, i żeby via cursoria po Parafialnych Kościołach było ogłoszone, zalecamy. *Działo się na Sessyi Narodu Litewskiego Ru 1793. Msca Marca 23. Dnia w Grodnie.*

JOZEF ZABIEŁO

Łowczy W. Litt: Marzalek
Konfed: Gener: W. X.
Litt: Zastępca.

*Jan Zarzycki Pieczęci W. i
Gener: Konf: W. X. L. Sekr:*

Przyspieszenie Sprawiedliwości w W. X. Litt.